

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1931-1932	N° 77		Zittingsjaar 1931-1932
PROJET DE LOI N° 196 (1930-1931).	SÉANCE du 17 décembre 1931	VERGADERING van 17 December 1931	WETSONTWERP N° 196 (1930-1931).

PROJET DE LOI
concernant l'acquisition, la perte et le recouvrement
de la nationalité

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION (1)
PAR M. KOELMAN

MADAME, MESSIEURS,

Ainsi que le déclare l'exposé des motifs, le but du projet de loi est de corriger certaines déficiences de nos lois sur l'indigénat. Il importe spécialement d'imposer des conditions plus sévères à l'octroi de la naturalisation. Depuis la guerre, le nombre des demandes de naturalisation a cru dans des proportions considérables. Bien souvent les candidats ont avoué qu'ils n'introduisaient leur demande que parce qu'ils ne parvenaient pas, étant apatrides, à obtenir des passeports pour voyager à l'étranger.

Aussi la Commission émet-elle le vœu que le Gouvernement facilite l'octroi de passeports aux étrangers et apatrides résidant en Belgique. Cette mesure, qui peut être prise avec toutes les garanties qui s'imposent, réduirait grandement le nombre des demandes de naturalisation.

* *

Il faut aussi avoir l'assurance que celui qui demande la naturalisation soit déjà assimilé réellement par un séjour prolongé en Belgique. Sous ce rapport les dispositions actuelles des articles 12 et 13 de la loi du 15 mai 1922 n'offrent qu'une garantie insuffisante : Dix ans de séjour pour la grande naturalisation et cinq ans seulement pour la naturalisation ordinaire. C'est évidemment très peu. La Commission est donc d'avis qu'il y a lieu d'exiger un sé-

(1) La Commission, présidée par M. Marek, était composée :
1° Des membres de la Commission des Naturalisations : MM. David, Mansart, Périquet, Pierco, Pussemier, Samyn ;
2° Des membres nommés par les sections : MM. Koelman, Marek, Rubbens, Pussemier, Eckelers, Coelst.

WETSONTWERP
op de verwerving, het verlies en de herkrijging
van de nationaliteit

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE (1) UTGEBRACHT
DOOR DEN HEER KOELMAN

MEYROUW, MIJNE HEEREN,

Zooals de Memorie van Toelichting het zegt, streeft het wetsontwerp er naar sommige leemten in onze wetten betreffende het inboorlingschap aan te vullen. Het is voornamelijk noodig strengere voorwaarden op te leggen bij de verleening van het burgerschap. Sedert den oorlog, steeg het getal der aanvragen tot het bekomen van burgerschap, in aanzienlijke mate. Dikwijls hebben de kandidaten bekend dat zij hunne aanvraag slechts indienden omdat zij, als vaderlandsloozen, geen reispassen kunnen bekomen om in het buitenland te reizen.

De Commissie drukt dan ook den wensch uit dat de Regeering de verleening van reispassen voor buitenlanders en vaderlandsloozen, die in België verblijven, zou vergemakkelijken. Deze maatregel die kan genomen worden mits in achtneming van alle noodige waarborgen, zou het getal aanvragen tot verkrijging van burgerschap sterk doen verminderen.

* *

Men moet ook de verzekering hebben dat diegene die het burgerschap aanvraagt, reeds werkelijk door het Belgisch midden opgeslorpt is, dank zij een langdurig verblijf in ons land. In dit opzicht, verleenen de bestaande artikelen 12 en 13 der wet van 15 Mei 1922, slechts ontoereikende waarborgen : een verblijf van tien jaren voor het Staatsburgerschap en van vijf jaren slechts voor het gewoon burgerschap is natuurlijk weinig. De Commissie is dus van

(1) De Commissie, voorgezeten door den heer Marek, bestond :
1° Uit de leden van de Commissie voor de Naturalisatie : de heeren David, Mansart, Périquet, Pierco, Pussemier, Samyn ;
2° Uit de heeren door de afdelingen aangewezen : de heeren Koelman, Marek, Rubbens, Pussemier, Eckelers, Coelst.

jour plus long, sans toutefois aller aussi loin que le prévoit le projet de loi.

Nous estimons en effet que si un séjour de cinq ans est bien minime pour pouvoir présumer qu'un étranger s'est assimilé à son nouveau milieu, il n'est pas nécessaire cependant d'exiger un séjour de près d'une vie entière. En fait au bout de dix ans on pourra parfaitement se rendre compte si l'assimilation de l'étranger s'est accomplie ou non. La Commission vous propose donc de dixer à *dix* ans le délai pour l'octroi de la naturalisation ordinaire et à *quinze* celui de la grande naturalisation, au lieu de quinze ans pour la naturalisation ordinaire et vingt ans pour la grande naturalisation comme prévu au projet.

Ce délai doit être réduit à dix ans et cinq ans, au lieu des quinze et dix ans prévus, pour les personnes dont question aux articles 3 et 4, qui doivent être présumées plus facilement assimilables, c'est-à-dire ceux qui ont épousé une femme Belge d'origine, même s'ils sont veufs ou divorcés, mais à condition, dans ce cas, qu'ils en aient des descendants.

*
**

La résidence habituelle prévue par les articles 3 et 4 doit-elle être continue ?

Jusqu'à présent la jurisprudence a toujours répondu par l'affirmative et exigé donc une résidence continue. La Commission se rallie à cette interprétation. Elle estime toutefois que le séjour à l'étranger pendant la guerre et même jusque peu après la guerre, — disons jusque fin 1919 ou début 1920 — ne peut pas être considéré comme une interruption de la résidence habituelle en Belgique. Les étrangers se trouvant dans ce cas peuvent donc additionner les années de résidence avant et après la guerre lorsqu'ils introduisent une demande de naturalisation.

*
**

La Commission a cru devoir examiner la question de l'effet de la naturalisation à l'égard de l'épouse étrangère d'un naturalisé, question dont le projet ne s'occupe pas.

Sous l'empire de la loi de 1909 — comme d'ailleurs de la législation antérieure — la naturalisation du mari entraînait de plein droit pour la femme l'acquisition de la qualité de Belge sans qu'il fût possible à celle-ci de renoncer à la nationalité ainsi acquise.

Une telle disposition appliquait dans toute sa rigueur le principe de l'unité de la famille.

Depuis la loi du 15 mai 1922, au contraire, la naturalisation du mari est sans effet à l'égard de la femme. C'est l'application non moins rigoureuse du principe opposé du respect de la personnalité de la femme.

S'il est vrai que le système de la loi de 1909 méritait la condamnation qu'ont prononcée contre lui des conférences internationales s'appuyant sur une doctrine quasi-unanime,

gevoelen het een langduriger verblijf moet geëischt worden, zonder evenwel hierin zoo ver te gaan als het wetsontwerp.

Wij vinden, inderdaad, dat, zoo een verblijf van vijf jaren wel kort is om het vermoeden mogelijk te maken dat de buitenlander door zijn nieuw midden opgeslorpt is, het evenwel niet noodig is een verblijf te eischen dat een nagenoeg levenslangen duur zou hebben.

In feite zal men, na tien jaren, er zich volkomen reken-schap van kunnen geven of de opslorping van den vreemdeling al of niet voltrokken is. De Commissie stelt ons dus voor den termijn te bepalen : op *tien* jaar voor de verkrijging van het gewoon burgerschap en op *vijftien* jaar voor het Staatsburgerschap, in plaats van vijftien jaar voor het gewoon burgerschap en twintig jaar voor het Staatsburgerschap, zooals in het ontwerp voorzien wordt.

Deze termijn moet verminderd worden op tien en vijf jaar, in plaats van 15 en 10 jaar, voor de personen bedoeld in de artikelen 3 en 4; er dient namelijk aangenomen dat deze gemakkelijker worden opgeslorpt, die met een Belgische vrouw huwden, zelfs als zij weduwnaar of gescheiden zijn, doch, onder voorwaarde, in dit laatste geval, dat zij afstammelingen hebben.

*
**

Moet de gewone verblijfplaats, voorzien door de artikelen 3 en 4 van bestendigen aard zijn ? Tot nog toe antwoordde de rechtspraak steeds bevestigend en eischte zij dus een doorlopend verblijf. De Commissie neemt deze interpretatie aan. Zij is evenwel van gevoelen dat het verblijf in het buitenland, gedurende den oorlog, en zelfs gedurende de eerste maanden na den oorlog — zeggen tot einde 1919 of begin 1920 — niet kan beschouwd worden als eene onderbreking van het bestendig verblijf in België. De vreemdelingen die zich in dat geval bevinden, kunnen dus de jaren van verblijf, vóór en na den oorlog, bij elkander voegen wanneer zij het burgerschap aanvragen.

*
**

De Commissie heeft gemeend het vraagstuk te moeten onderzoeken van de uitwerking van de naturalisatie ten opzichte van de vreemde echtgenoot van een genaturaliseerde. Met dit vraagstuk houdt het ontwerp zich niet bezig.

Onder de wet van 1909 — zooals trouwens onder de vroegere wetgeving — had de naturalisatie van den echtgenoot van rechtswege voor gevolg dat de vrouw de hoedanigheid van Belg verwierf zonder dat deze in de mogelijkheid verkeerde de aldus verworven nationaliteit te ver-zaken.

Door zulk een bepaling, werd het beginsel van de eenheid van het gezin in al zijn scherpte toegepast.

Sedert de wet van 15 Mei 1922, daarentegen, heeft de naturalisatie van den man geen gevolg voor de vrouw. Het is de niet minder straffe toepassing van het tegenovergesteld beginsel van de persoonlijkheid der vrouw.

Indien het waar is dat het stelsel van de wet van 1909 de veroordeeling verdiende, welke er tegen uitgesproken werd door internationale Conferenties, op grond van een

Waar, van den eenen kant, bij artikelen 3 en 4 van het ontwerp het verleen van burgerschap bemoeilijkt werd, moest, van den anderen kant, de reïntegratie van de Belgen die deze hoedanigheid verloren hadden, vergemakkelijkt worden. Tot nu toe moesten zij het burgerschap aanvragen. Een zoo lange proeftijd met het oog op de assimilatie, is echter voor hen overbodig. Bij artikel 5 van het ontwerp wordt het vraagstuk op uitstekende wijze opgelost door

dence. L'article 6 règle de même le retour à la nationalité belge des femmes mariées dans certains cas.

**

L'article 9 propose de substituer dans les dispositions de l'article 23 de la loi du 15 mai 1922, aux mots « Belge de naissance » ceux de « Belge d'origine ». Cette modification de texte est parfaitement justifiée et destinée à rendre plus claires les dispositions de l'article 23 de la loi du 15 mai 1922, qui a prêté à des controverses.

On a voulu opposer l'expression « Belge de naissance » de l'article 23 à celle de « Belge d'origine » qui est employée dans divers autres articles de la loi du 15 mai 1922.

Or il apparaît du contexte de l'article 23 et de la jurisprudence que l'expression « Belge de naissance » y a été employée comme synonyme de « Belge d'origine ». (Cf. arrêt Cour d'Appel de Bruxelles du 12 février 1924; *Pas.*, 1924, II, 83). Il faut donc pour plus de clarté substituer cette expression à celle qui figurait à l'article 23.

Au surplus l'article 40 du projet donne la définition du Belge d'origine en ces termes :

« Pour l'application de la présente loi, la personne » Belge d'origine est celle qui a cette qualité autrement » que par naturalisation ou par mariage. »

Sont donc Belges d'origine non seulement ceux qui possédaient cette qualité dès leur naissance, mais notamment aussi ceux qui l'ont acquise par option, car ils possédaient déjà le germe de la nationalité belge.

**

Le projet, dans ses dispositions transitoires, prévoit que toutes les demandes de naturalisation, non encore prises en considération par une des deux Chambres, seront soumises aux dispositions de la nouvelle loi. La Commission estime que ce texte est trop rigoureux et entraverait d'ailleurs les travaux de la Commission des naturalisations jusqu'à la promulgation de la nouvelle loi. C'est pourquoi nous vous proposons de décider que toutes les demandes introduites avant le 1er octobre 1931 resteront soumises aux dispositions des articles 12 et 13 de la loi du 15 mai 1922.

La Commission a adopté à l'unanimité le projet avec les modifications indiquées ci-dessus et reprises dans les amendements suivants :

van hen een verklaring te vorderen samen met zekere voorwaarden van verblijf. Bij artikel 6, wordt eveneens de verkrijging van de Belgische nationaliteit voor gebouwde vrouwen in zekere gevallen geregeld.

**

Bij artikel 9, wordt voorgesteld in de bepalingen van artikel 23 van de wet van 15 Mei 1922 de woorden « Belg door geboorte » te vervangen door « Belg door afkomst ». Deze wijziging van den tekst, welke volkomen gerechtvaardigd is, zal er toe bijdragen dat de bepalingen van artikel 23 van de wet van 15 Mei 1922, welke tot nu toe een twistpunt waren, klaarder worden.

Men heeft de uitdrukking « Belg door geboorte » uit artikel 23 willen stellen tegenover deze van « Belg door afkomst », welke gebruikt worden in verschillende andere artikelen van de wet van 15 Mei 1922.

Welnu, uit den tekst van artikel 23 en uit de rechtspraak blijkt, dat de uitdrukking « Belg door geboorte » als synoniem van « Belg door afkomst » gebruikt wordt. (Cf. arrest Hof van Beroep van Brussel van 12 Februari 1924 *Pas.* 1924, II, 83.) Duidelijkheidshalve, moet deze uitdrukking dus in de plaats van deze van artikel 23 geschoven worden.

Daarenboven wordt in artikel 40 van het ontwerp de bepaling « Belg door afkomst » omschreven in dezer voege :

« Voor de toepassing van deze wet is Belg door afkomst, de persoon die dien staat anders dan door naturalisatie of door huwelijk verworven heeft. »

Bijgevolg, Belgen door afkomst zijn niet alleen degenen die deze hoedanigheid bezaten door hun geboorte maar, inzonderheid, ook degenen die ze bij keuze verworven hebben, want zij bezaten reeds de Belgische nationaliteit in de kiem.

**

In de overgangbepalingen van het ontwerp wordt voorzien dat al de naturalisatie-aanvragen, welke nog niet in overweging genomen werden door een van beide Kamers, zullen onderworpen worden aan de bepalingen van de nieuwe wet. De Commissie is van meening dat deze tekst veel te scherp is en, trouwens, de werkzaamheden van de Commissie voor de naturalisaties zal belemmeren tot de afkondiging van de nieuwe wet. Daarom stellen wij U voor te beslissen, dat al de aanvragen ingediend vóór 31 October 1931, zullen onderworpen blijven aan de bepalingen van de artikelen 12 en 13 van de wet van 15 Mei 1922.

De Commissie heeft eenparig het ontwerp aangenomen met de wijzigingen hierboven aangeduid en overgenomen in de volgende amendementen :

AMENDEMENTS
PRESENTES PAR LA COMMISSION**Insérer une disposition nouvelle ainsi conçue :**ARTICLE PREMIER *bis*.

La disposition suivante est insérée à la suite de l'article 4 de la loi du 15 mai 1922 :

L'étrangère dont le mari devient Belge par naturalisation suit la condition de son mari en déclarant dans les six mois de la publication de l'acte de naturalisation, son intention de bénéficier de la présente disposition. Ladite déclaration est soumise aux formalités prévues par l'article 10.

ARTICLE 3.

Remplacer :**Le nombre « vingt » par « quinze »****Et le nombre « quinze » par « dix ».**

ARTICLE 4.

Remplacer :**Le nombre « quinze » par « dix ».****Et le nombre « dix » par « cinq ».**

DISPOSITIONS TRANSITOIRES.

Modifier comme suit la disposition transitoire n° 1 :

« Demeureront régies par les articles 12 et 13 de la loi du 15 mai 1922, les demandes de naturalisation faites avant le 31 octobre 1931. »

Le Rapporteur,

H. MARCK.

Le Président,

Werner KOELMAN.

AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE COMMISSIE.**Een nieuwe bepaling inlasschen luidende :**EERSTE ARTIKEL *bis*.

De volgende bepaling wordt ingelascht achter artikel 4 van de wet van 15 Mei 1922 :

De vreemdelinge wier echtgenoot door naturalisatie Belg geworden is wordt, in denzelfden toestand van haar echtgenoot geplaatst, indien zij binnen zes maanden na de bekendmaking van de naturalisatie-akte, haar voornemen te kennen geeft van deze bepaling te genieten. Deze verklaring is onderworpen aan de formaliteiten voorzien bij artikel 10.

ARTIKEL 3.

Het getal « twintig » vervangen door « vijftien »**En het getal « vijftien » vervangen door « een ».**

ARTIKEL 4.

Het getal « vijftien » vervangen door « tien »**En het getal « tien » vervangen door « vijf ».**

OVERGANGSBEPALINGEN.

De overgangsbepaling n° 1 wijzigen in dezer voege :

« Voor de verzoeken om naturalisatie, die vóór 31 October 1931 ingediend werden, gelden de artikelen 12 en 13 van de wet van 15 Mei 1922. »

De Verslaggever,

H. MARCK.

De Voorzitter,

Werner KOELMAN.